

פלוגת יסמין

יומן הפקה

יעל קציר

החומר המתפרסם כאן מבוסס על יומן ההפקה שנכתב תוך כדי עבודה על הסרט ששמו הסופי "פלוגת יסמין". הוא מתאר את קורס קצינות יח"ש (יחידות השדה) הצה"ל מס' 48 שהתקיים בתודשים מרס-יוני 1998.

יומן ההפקה לא תוכנן להיכתב כיומן אלא היה מחברת הפקה שבה רשמתי סיכומי פגישות, תגובות וההתלבטויות למה שקרה.

הסכמתי לפרסם את ה"יומן" בכתב עת המוקדש לנשים ותקשורת. כי עבדתי על סרט העוסק בנשים ובמעמד האשה, ומכיוון שלי, כאשה, היתה שורת התלבטויות מקצועיות שטופלו כמובן מנקודת מבט נשית.

אני טיפוס מתלבט. למרות שרבים מחברי סבורים שלי הכל פשוט, ויש לי אופי של מפקה. המאמר הזה יחשוף אולי משהו מנתיב החתחתים וריבוי הצמתים שעברתי.

בכל מעב או שלב בתהליך ניהולי דיאלוג פנימי עם "בת קול" טורדנית ששואלת שאלות מביכות שנויה לפני שמקבלים התלטה חשובה. מזה שנים שאני מכנה אותה - "הנקרן".

איך נולד הרעיון לסרט?

מרס 1997

השבוע התגלגל לידי פרסום בעתון של שירות הסרטים: הזמנה להגשת הצעות לסרטים תיעודיים לקראת אירועי תגינות 50 שנה למדינה. מיד התחיל לקדוח בי הרצון לעשות משהו משמעותי שעוד לא בעשה.

מה בדיוק אני רוצה? שאלתי את עצמי.

"הנקרן" התחיל מיד לכרסם: מה שאת רוצה בטח לא יהיה "IN", כי את לא "פוסט ציונית" או "פוסט מודרנית", או סתם "אנטי" ברמת הגישה לדברים. אז בשביל מה להתאמץ אם ממילא לא תזכי לתמיכה ולתקציב?

ואז, כתשובה לנקרן המעצבן, יצאתי לצעוד. ירדתי לשפת הים ותוך כדי הליכה בחוף הצוק, התחיל כמו גל קטן אך מתגבר להתגלגל בראשי הרעיון: אני רוצה לעשות משהו הקשור למהות חיי שלי כאשה ובת למשפחה ציונית, כאן בארץ. משהו שיהיה בו המשכיות ושיגני ביתם לדור שלי, ופתאום זה עלה כמו צדף מקרקעית העיצוב שלי: הרעיון לעשות סרט על "להיות קצינה". עוד לא נתתי לו שם, אך זו היתה מין מחשבה חדשה ומדליקה.

אחרי שבוע

אתמול גמלה בי ההחלטה להתחיל להכין הצעה לסרט. יותר ויותר חשוב לי לעשות סרט על נושא חיובי, משהו שאפשר להזדהות איתו, שלא עוסק בבדידות הקיומית או בפערים ובסעיים הבלתי ניתנים לגישור בחברה הישראלית. אני לא סובלת "שמאלן", אבל נקעה נפשי מכל הגיפה וההלקאה העצמית של יפי הנפש שמרוצים מעצמם בגלל שהם מתמחים בשפיכת בוז על כל דבר "ממוסד", כמעט ללא הבחנה.

אני מגלה שאני ממישיכה להתגונן בפני הנקרן שניסה לרפות את ידי

בשל תגובתי הראשונה לפרסום של שירות הסרטים. כן, אני רוצה לפגוש ולתעד את הדור של סוף המאה, של ישראל לאחר 50 שנה, 35 שנים לאחר שהשתחררתי מצה"ל, סרט על נשים צעירות בעלות אמביציה, יכולת ומטרה שלמענה הן מוכנות לשלם מחיר - עוד שנת שירות בצבא. נדמה לי, שגם מבחינה קולנועית הנושא מושך. כולם אוהבים לראות נשים במדים, זה ייחודי, ומצטלם היטב. אני חושבת שאפילו לא תהיה לי ממש בעיה למצוא משקיעים וגוף שידור. חודש יספיק לי כדי להכין הצעה ראשונית.

8 באפריל 1997

היום נפגשתי עם קצינת ח"ן ראשית (קחנ"ר), תא"ל ישראלה אורון. היא התלהבה מהרעיון. לגביה כל עשייה שתעודד נשים לצאת לקורס קצינות היא חשובה, הן במסגרת הצבא והן מאוחר יותר בחברה הישראלית. היתה לנו פגישה טובה מאוד, אבל היתה לה הסתייגות מסוימת מהרצון שלי להתמקד בקורס של בנות יח"ש (יחידות שדה). לדעתה, הקצינות הכלל צה"ליות הן לא פחות חשובות.

הבהרתי לה שאותי, דווקא הבנות הממלאות תפקידי גברים, דבר שלא היה קיים בזמני, הן המעניינות.

ישראלה הבטיחה לעזור לי ולתת לי מכתב תמיכה לקרנות. כן הפנתה אותי עם המלצה לדובר צה"ל לצורך התחלת התחקיר.

נדמה לי שהיא הביטה עלי מעט בהשדנות. מה פתאום אשה בגילי בוחרת נושא שכזה?

זה הקרין גם עלי והתחלתי לשאול את עצמי את אותה השאלה.

27 באפריל 1997

תוך לחץ מלווה בחרדה הגשתי את ההצעה תחת השם הזמני "להיות קצינה". לאחר תחקיר ראשוני הבנתי שוו הפעם הראשונה שאשה ולא גבר מתכננים סרט על נשים במדים. יתר על כן, שהמדובר הוא לא בסתם טירונות הלומדות לירות, אלא בנשים הרוצות להגיע למעמד ותפקיד בעל אחריות.

הדגשתי בהצעה שאני רוצה ללכת ולעקוב אחר קבוצת הנשים הקטנה שעושה תפקידים חדשים יחסית לנשים ביחידות השדה, בנות המכשירות לוחמים כמדריכות בכל כלי הנשק ובתפקידי מבצעים בגזרות המות.

המדובר בקבוצה מיוחדת בעלת מוטיבציה גבוהה ורצון - גם להשקיע וגם להתקדם.

כמסגרת התייחסות נקבתי בשם הסרט, "להיות קצין" שנעשה על ידי איתן אורן עבור ערוץ 1 בשנת 1989, סרט שזכה לתהודה ותגובה רחבה ומשך להיות מוקרן בצה"ל. חשבתי שבדיקת הנושא של "להיות קצינה" תעורר מחשבה ודיון על מקומה של האשה בחברה הישראלית.

אני עצמי הייתי מ"כית ואחר כך קצינת הדרכה, "פיקודית" בבה"ד 12

בשנות ה-60.

מאז זרמו מים רבים בירדן והשוב היה לי לראות מה נשתנה - בצה"ל, בתפישת החברה את הנשים ותרומתן, ובעמדתן של נשים צעירות הבוחרות לצאת לקורס קצינות ולשרת עוד שנה בעידן שהמלחמה כבר אינה כל כך באופנה.

אני לא נחשבת ל"פמיניסטית להחמנית". אני מאמינה ביכולתן של נשים לעשות הכל ובבעייתיות של הדור שלי להבקיע את תקרת הזכוכית. יתר על כן, נדמה לי שהדור שלי עבר שטיפת מוח רצינית שקיבעה גם במוחנו סטנדרטים מצ'ואיים כאמיתות חיים.

נפלא שנותרים לנו להתגייס ולשרת בתפקידי מנהלה ושירותים! קצינות, בעיקר קצינות מטו, "פיקודיות" כמו זו שהייתי אני. הצבא בו שירתתי אני בשנות ה-60 היה עדיין בנוי על בסיס המבנה הארגוני של הצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה.

שאלת המוצא שאני שואלת את עצמי כל יום מחדש היא: למה אחו בי הדיבוק של עשיית הסרט הזה על קורס קצינות?

מתוך 80 הצעות נבחרו 12, אחת מהן היא שלי. אין גבול לשמחתי.

בינתיים גם ערוץ 1 החל להתעניין.

אבל לא כל הקרנות האחרות.

קרן רבינוביץ לא בחרה בסרט, וגם לא הקרן החדשה לקולנוע ולטלוויזיה, בראשותה של אורנה בן דור.

לפי שעה, הובטח לי משהו בגובה של מחצית מהסכום הנדרש להפקה.

בינתיים גם הקרן לעידוד הפקות מקור בכבלים בחרה בהצעה.

ברגע זה התחיל ניגוד אינטרסים בין הקרנות.

קיוויתי שדווקא הקרן שבראשה עומדת אשה תהיה מעוניינת בסרט על נשים בישראל, הנוגע בנושא דרך הזווית המיוחדת של החוויה הצבאית שהיא מעוז המצ'ואיות בתברה.

עמיתי בפני מספר לא קטן של התלכטיות בשלב זה: עם מי ללכת? האם לחבור לשירות הסרטים הישראלי שיאפשר לי להשלים את הסרט במחיר? כאשר המנכ"ל שלו הודיע לי כי בידי תהיינה זכויות ההפצה והמלה האחרונה בכל שיקולי ההפקה ובתחום השיקולים האמנותיים?

פגישות על פגישות, פקסים וטלפונים, אבל שעון הבטן אומר לי שזהו סרט שלי ואני לא רוצה למצוא את עצמי מתפשרת עם שיקולים של מישור אחר.

אני מתייעצת עם עו"ד גבריאלי והוא מנסח עבורי את הפקסים. בינתיים המשא ומתן נמשך ולא ברור מי יהיו השותפים להפקה.

הזמן טס, חופשת הקיץ עברה. אני רוצה להתחיל בהפקה בתחילת ינואר.

4 בדצמבר 1997

היום יש לי יום הולדת. אני בת 55. מול המספר הזה שקצת מפחיד אני מחליטה כי עוד לפני שיהיה לי כסף או גוף משדר לסרט, עלי לפגוש את הבנות שתהווה את מוקד הסרט. התקשרתי לסא"ל ענת ברקו, קצינת המפח"ש הממיינת את הבנות לקורס. סימנו את "גיבורות הסרט" מראש, על פי הסיפור שלהן.

יצאתי עם צוות לבסיס שריון בערבה לצלם כמה

מהן לפני יציאתן לקורס קצינות. ביום הצילום הזה הבנתי משרדי קורס הקצינות - פלוגת יסמין

חלק מהקשיים הלא צפויים שמחכים לי בהפקה. כשהגענו לבסיס סיררים התברר שלאחת הגיבורות חסרה שן, והדבר יפריע לצילומים או לא יאפשר לצלם אותה. ביקשתי מקצינת המפח"ש שיטפלו בה, ובאמת דאגו לה לשיפוץ אסתטי, אבל אני החלטתי לחכות לקורס הבא כדי לגייס עוד כסף.

את יום הצילום הראשון בסיררים אני משלמת מחשבון הבנק שלי, כי עדיין לא התקשרתי רשמית עם שום גוף.

ערוץ 1 לוחץ עלי ומצד שני ערוץ זה לא ביחסים טובים עם שירות הסרטים. בינתיים קיבלתי תשובה חיובית מהקרן לעידוד הפקות מקור בכבלים, אבל הם לא יכולים לשתף פעולה עם ערוץ 1. הם גם לא ששים לשתף פעולה עם שירות הסרטים, אלא רק במקרה שלא תהיה ברירה.

אני מתייעצת עם יאיר שטרן, מנהל ערוץ 1, והוא אומר לי בכנות: אנחנו לא נוכל לתת לך מה שתקבלי מהקרן לעידוד הפקות מקור. תרגישי חופשייה. החלטתי ללכת עם הקרן לעידוד הפקות מקור, ולהמשיך לפי שעה את המשא ומתן עם שירות הסרטים.

הזמן ממשיך לטוס, ועלי להתקדם לקראת הקורס שמתחיל בחודש מרס. אני מחליטה על אסטרטגיה של סלמי.

אם יהיה לי כסף לצילומים, אעשה אחר כך פרומו ואפנה לקרנות שדחו אותי לקבל כסף להשלמת הפרויקט.

זוהי גישה סופר אופטימית, כי הרי אם הם לא נתנו לי עד כה, למה שיינתנו אחר כך, אבל אני מחליטה שהחומרים יהיו טובים ואני אשיג את הכסף.

פרט לכך מקנן בי הדיבוק לעשות את הסרט הזה ואני אומרת לעצמי חרף כל הספקות והחששות: "נועי נועי נועי".

ההתלבטות הגדולה ביותר היתה איך להרכיב את צוות הצילום.

רציתי שהצילום ייעשה על ידי אשה ובארץ ישנן רק שתי צלמות מתאימות, שהן גם מעולות וגם מבוקשות. לפחות לחלק הראשון של ההפקה, נילי אצלן, שהיתה בין השאר עוזרת צלם בסט של "להיות קצין" לא תהיה פגויה.

נפגשתי עם איתן שאני מכירה והוא גם חבר, ועבדתי איתו הרבה. צלם מנוסה, בעל אסתטיקה מצוינת. הוא התלהב וזה נתן לי ביטחון. הסכמתי לתנאים שלו לשלם לו יחסית סכום גבוה, למרות שהמדובר בהפקה דלת תקציב עם

טל נגלר, מגיבורות הסרט, בעת ניקוי נשק

הציוד, והחזרתו.

אני מביאה כאן תיאור של מספר ימי צילום.

1 במרס 1998, יום הצילומים הראשון, 06.00 בבוקר תחקיר צילומים ופגישה עם צוערות שבע לפני התחלת הקורס בבה"ד 12. כבר משעה ארבע בבוקר, כמו לפני כל יום צילום, אני מתעוררת לסידורגין. אמנם זה עדיין לא ממש יום צילום אלא רק יום הכרות עם הבנות ומין תחקיר מצולם. אני יוצאת רק עם איתן הצלם ולא עם צוות. מתלווה אלינו קצינה מהמפח"ש ומש"ק מדובר צה"ל.

למה אני מתרגשת ומרגישה כאילו שיש לי "פגישה עיוורת"? זה המפגש הראשון שלי עם הבנות שיוצאות לקורס. וזהו גם חזרה שלי לבה"ד 12 אחרי 35 שנים.

מה הם הקריטריונים ההשובים לזיהוי הבנות: היפות? הדברניות? המעניינות? האם זה מעניין מבחינה קולנועית? לא כל מי שנדמה שהיא מעניינת תיתן חיים לסרט.

מה חשוב לי בבחירת הדמות: נוכחות, כושר ביטוי, בעיה או סיפור? נסענו בפולו החדשה שלי, ולרגע היה לי נדמה שאני נכנסת למנהרת הזמן ונוסעת אחורה.

אותו יום, 20:00 ערב

עברתי בשלום את טבילת האש.

ענת ברקו קצינת המפח"ש הציגה אותי בחום רב בפני הבנות, דיברה על השיבות הסרט כעשייה נשית על נשים. אני לא יודעת אם הבנות ממש הקשיבו אבל אני בטוחה שהן קלטו שאני התרגשתי. נפתחה דלת לקשר של אמון הדדי

הרבה ימי צילום.

הבעיה עם איתן, שהוא לא צעיר ופער הגילים בינו לבין הבנות עלול ליצור סגירות או בעייתיות.

כבר מההתחלה עלו בי ספקות אם בחזיתי בצלם היתה נכונה, אך למסע ארוך כל כך העדפתי צלם שאני מכירה ויודעת שיחזור הביתה עם חומר.

האמת, רציתי יותר מכל לצאת לשטח עם דן בני צלם. דן הוא צעיר, הוא מכיר היטב את הרקע של הצוערות המיוחדות הללו כי הוא היה קצין של המחוזיים הראשונים של מדריכות החי"ר. הוא מכיר את השפה, את ההווי ואת העולם של קבוצת בנות זו.

פרט לכך, יש לו הבנה קולנועית עמוקה והוש לדרמה. הוא לא יציב כמו איתן אך תמיד הוא מצליח לתפוס פיסות חיים מזווית לא שגרתית. בהפקה כל כך מסובכת עם כל כך הרבה תיאומים עם הצבא, דובר צה"ל והקורס, השבתי שעם דן אהיה רגועה, אבל דן מסתובב השנה בעולם עם הסרט שלו ואני לא יכולה לסמוך על כך שיהיה כאן כל הזמן.

לפני תחילת הצילומים בקשתי מדובר צה"ל לארגן לי פגישה עם המ"פ של הקורס, סגן רותם גבאי, קצינת שריון בהכשרתה. נפגשנו בבית קפה בתל אביב בנוכחות נציג דובר צה"ל המלווה אותי כל הזמן.

בדיק של השריון הגיעה המ"פ, בחורה קצת גדולה, עם M-16 מקוצר. עיניים נבונות, מבט ישיר. נראית טיפוס שאי אפשר לסבן. היא מוצאת תן בעיני עוד לפני שפתחה את הפה.

הסברתי לה את רעיון הסרט. את החשיבות שלו בעיני, את הבעיות שאני צופה שתתעוררנה, כמו קנאה בין הבנות בשאלה מי מצולמת יותר. כמעט ברור שתהיה הפרעה לשרת האימונים של הקורס. צוות צילום עלול להאט או לשבש את הזרימה הטבעית. אמרתי לה: חשוב לי מאד שיתוף פעולה בינינו.

רותם הקשיבה בהתעניינות. עגינה היו אתי כל הזמן מתוך ניסיון להבין גם את מה שלא נאמר. תגובתה היתה ישירה ומהממת: זה נשמע לי חשוב אבל אני הבוס. לא אסכים שהבנות לא תעשינה דברים בגלל הסרט, או שלמישהו ייגרם נזק או חשיפה לא רצויה. כל מה שאת הולכת לעשות, ייעשה בתיאום אתי ותוך כדי יידוע הנציג המלווה של דובר צה"ל.

כשהלכתי, אמרתי לאיש דובר צה"ל: מ"פ כזאת הייתי רוצה שתהיה לי בקורס קצינות. אבל מה שהרגשתי היה דבר עמוק יותר: ידעתי שתהיה לי בעלת ברית למסע.

ימי הצילום

עלות יום צילום היא כ-2000 דולר ובגלל גובה הסכום יש צורך לתכנן כל יום צילום בקפידה רבה. בסך הכל יהיו קרוב ל-40 ימי צילום, לפני כל יום צילום יש יום הכנה בשטח ואין ספור תיאומים. במקרה שלי המדובר הוא בתיאומים עם דובר צה"ל, אישורי כניסה לכל הצוות לבסיסים, שכירת ציוד, בדיקת

בינינו.

היו לי בערך 45 דקות להיפגש עם כל אחת מהבנות כדי לשאול שאלות היכרות. כל בת היתה צריכה לענות על השאלות:

- ◆ למה את רוצה לצאת לקורס?
- ◆ האם יש משהו מסוים שהשפיע עליך ושאת בדיאלוג אתו בנושא הקצונה?
- ◆ האם במשפחה שלך יש קצינים או קצינות?
- ◆ לפעמים היתה לי הרגשה שהן עונות לי כאילו הן בריאיון לקראת הקורס. חלק מהבנות ענו והתנהגו בטבעיות, אבל עדיין מורגש הריחוק בין הבנות. קשה להגיד בשלב זה מי מהבנות תוכל להיות "גיבורה".
- ◆ לקחתי את החומר המצולם לכיתה הסרט הדוקומנטרי שאני מלמדת במכללת בית ברל ויחד עשינו תרגיל את מי מהבנות לבחור כגיבורה לסרט. דעת הסטודנטים ודעתי לא היו ממש זהות.

כך או כך, הבנתי שמריאיון הראשוני הזה עוד קשה לקבל החלטה. בלטו הצוערת האתיופית שהיא הראשונה מהעדה שלה בקורס כזה. טל נגלר נראית לי בחורה לעניין. אבל היא עטופה בעוד שתי חברות. סיוון שהיתה בקורס טיס ונפלתה, נראית לי קשוחה ומעניינת. ואולי נועה שהוריה בשוויץ והיא חיילת בודדת, או אפרת שאביה היה אל"ם בקבע, או נטע בוקסר, חי"רניקית פייטרית שהיתה כבר מדריכה בקורס מדריכות חי"ר, פו"מניקית רצינית?

8 במרס 1998 - היום הראשון בקורס

צוות: צלם איתן חריס, עוזר צלם עודד קירמה, מקליט עמוס ציפורי, מפיקה ובימאית: יעל קציר. מטעם דובר צה"ל סג"מ שירי ורב"ט ליאב. מטרת יום הצילום: התחלת הקורס, חזרה לבה"ד 12 וקבלת המסגרת של הניכות לאחר שהיו מדריכות ובעלות תפקידים.

בעוד אנו מוציאים את הציוד ואיתן מחליט לצלם, מתנפל עליו הש"ג ליאוניד בטענה שאין לו אישור. איתן מתלהט, אני מפחדת שיפגעו במצלמה ובינתיים מה שצריך לצלם ולא יחזור על עצמו לא יצולם. זה מלחיץ. את הפרידה של נטע בוקסר מאמה אנתו מפסידים בגלל העימות, אבל לבסוף מצליחים לצלם את טל וחברותיה. מגיעות עם תיקים מלאים בשמיכות פוך. בזמני זה לא היה אפשרי. אני הבאתי אמנם שק שינה נוסף, כי החורף בבה"ד 12 קר, אבל להביא הפצים ממש אורזיים לא היה משהו שהעוננו אפילו לחלום עליו.

בה"ד 12 שבו עברתי את כל השירות שלי נראה לי הפעם אחרת. הבנות נכנסות לחדרים ארוכים וצפופים הנראים כמעט כמו ביתני קורס המ"כיות בזמני.

אני לא יודעת עם מי אני מזדהה יותר: עם הסגל או עם הבנות. אני מטולטלת רגשית.

לא מעזה להיכנס לשירותים כל היום, כי הריח של "אז" עוד מרתיע אותי. היום עובר מהר. שיחת פתיחה, ספורט, חתימה על נשק, ארוחת צהרים שמפתיעה אותי כי היא נראית לי דווקא בסדר.

הצוות מסרב לאכול בחדר האוכל ואני לא הבאתי אוכל מהבית פרט לארוחת בוקר, פירות ונישנושים לשעות אחר הצהריים. ככה זה, המקצוענים מפונקים. אני מבקשת מאנשי דובר צה"ל שיקנו לי בשקם בורקס, ומבטיחה לקחת את הצוות למסעדה ברמלה בסוף יום הצילומים.

16 במרס 1998 - מסע גיבוש, שבוע שני

סופת אבק נוראית משתוללת בחוץ. ואני ממש מאושרת כי זה יהיה טוב

לסרט.

הגענו לדרך בורמה לצד הכביש לירושלים בשעה 05:30. בקושי אפשר לראות מבעד למסך האובך החום. פחדתי שיבטלו את המסע אבל רותם הקדימה אותו כדי שלא ייכנסו לשעות עומס החום. בינתיים רוח ואבק סמיכים.

מסע אלונקות 15 ק"מ בעלייה מתמדת כהרי ירושלים. אפרת, הצוערת היפה מנתניה, מפקדת על אחד הצוותים ואנו הצטרפנו אליה.

יש לי קצת חוסר נשימה, אבל אני מופתעת מהכושר שלי. איזה מזל שאני לא צריכה לסחוב את המצלמה ולא הגור וגשק. המסע קשה.

אני מתעצבנת שהצלם לא מוכן לצלם את הבנות ישנות באוטובוס. לאחר שהתעצבנתי עליו ברצינות, הוא צילם רק כשהאוטובוס עמד ולא בניסיעה.

לאחר המסע חזרנו מותשים לבה"ד 12. מיטל חתמה ויתור והסכימה להיות מצולמת בשיחה עם המ"פ.

דוקומנטרית זה היה רגע של אמת, רגע של החלטה לוותר. למה קשה לי להזדהות עם אנשים שמוותרים כל כך בקלות?

20 במרס 1998 - ערב פורים

דן היה בבית והסכים לבוא אתי לבה"ד 12 להראות לבנות איך להשתמש במצלמת Hi8 שהחלטתי לתת להן כדי שתצלמנה את עצמן.

בבסיס קדחת הכנות למסיבות פורים. רק הבנות של הח"ש בשיעורים. מסיבה? תהיה להן שעה בין 21 - 22 בלילה.

הלכנו למסיבה של הבסיס. 300 מדריכות וקצינות. לא ראיתי דבר כזה בחיי. דן צילם. נשים צעירות שמחות, רוקדות על שולחנות עם נשק תלוי עליהן, ותגיות זיהוי במקום שרשרת. התפרצות כזו של הורמונים לא ראיתי. לא היה צורך בגברים כדי ללבות את השמחה.

אנתו מראיינים את יפית האתיופית, את סיוון, את טל נגלר ואת נועה. דן ממש מצוין עם הבנות.

27 במרס 1998

עוד שבוע עבר.

היום באנו ליום של שיגרה. בבוקר היו שיעורים ודיונים בנושא ערכי פיקוד ומדיניות משמעת. אותי זה מעניין אבל נדמה לי שאת הבנות זה מייגע. יש מתח באוויר. בנות עולות למשפטים על ימין ועל שמאל. רעות עלתה למשפט על כך ששכחה את הנשק במקלחת וקיבלה רק התראה. העונש הקשה ביותר זה להישאר שבת.

אותי מפתיע ביותר לראות איך שהן עובדות ומכינות הרצאות ושיעורים על הרצפה ועל המיטות כאילו שלקורס קצינות אי אפשר לתת חדר עבודה עם שולחנות וכיסאות.

לפני שחזרנו צילמנו גם שיגרת לילה או שעת ת"ש (תנאי שירות). כשהן מדברות הביתה בטלפון ונמצאות רגע לבד, יצאו מהן השדים של החרדות והלחצים.

20 בנות בחדר ולכל אחת מטר על מטר שטח פרטי, לא פשוט לשמור על גבולות של פרטיות.

אי אפשר לעשות כלום בלי להיות תחת העיניים של מישהי. באנו לצלם יציאה לחופשה. מסדר מפקדת. בנות בוכות בגלל שנשפטו

להישאר שבת. יש כאלה שנלחצות מזה שיעבור הרבה זמן עד שיגיעו הביתה.

עוד שבוע עבר.

הצטרפנו לקורס שהיה בסדרת חינוך בהר גילה למסע חומות בירושלים. היו לי בעיות להשיג מקליט לחצי יום בירושלים. גם דובר צה"ל עשה בעיות עד שנמצא משי"ק שילווח. כמעט נאלצתי לבטל את הצילומים. הצלם נכנס לריב עם שוטר בעיר העתיקה עוד לפני שהתחלנו לצלם. עוזר הצלם שנהג את הרכב קיבל דו"ח ואמרתי לו שנתחלק בו. אני מקשיבה בסקרנות מהולה בשקט כעוס להדרכה של קצינת החינוך. בחורה מקסימה אך תשתית הידע שלה מבהילה. בלבול מוחלט בין פולקלור לעובדות. לא ברור לי מהי מטרת הסיוע ונדמה לי שלבנות בקורס לא כל כך איכפת. הן נהנות לא להיות בבה"ד¹².

בכותל המערבי הן יורדות למלא משאלה, ו"נסוגות" מהכותל עם הפנים אליו. דבר כזה עוד לא ראיתי קודם. מי לימד אותן לעשות כך? בכלל, אני קצת נדהמת לשמוע שהו"ן מסיוון, כולן מדברות על ירושלים בויקה דתית ולא לאומית.

אין לי ממש הרגשה טובה מהצילומים, כי מה שהיה לי בראש לא התרחש והתחלנו לא טוב. חוץ מזה, המקליט היה עצבני וכל הזמן רצה לחזור הביתה וגם העקרונות של איתן לא לשים פנס תאורה ברחוב לא בדיוק למעמי. לא בושה להאיר קצת כדי שיראו.

יום ביקור הורים - שבת בג'וליס

יצאתי רק עם הצלם ועם מקליט. נכנסנו לבסיס לבקר את רותם וצילמנו כל היום. הצילומים היפים ביותר הם של אפרת והחבר שלה מתנשקים. אבל היו שני קטעים שנגעו לי ממש ללב. האחיות של נועה שהגיעו לביקור והביאו לה מכל טוב לפצות אותה על שהורים בחו"ל. והקטע השני זה לראות את אביה של רותם המ"פ מביא לה ג'ל לשיער. דווקא את טל נגלר הכאילו "מפונקת" לא באו לבקר והיא לא עשתה מזה שום עניין.

למחרת בבוקר דובר צה"ל "ירד עלי כסח" כי צילמנו בשבת - וזה אסור בצה"ל. אמר שרותם המ"פ תקבל תלונה.

לא צילמנו "סודות צבאיים". מתנה גוליס היה ריק מאנשים. הצוערות שמרו עליו עד שתגיענה טירוניות. אבל התלונה היא בגין השבת. ומה עם כל ההורים שצילמו?

לקחתי עלי את מלוא האחריות. שלחתי פקס שלא אשתמש בצילומים אלא רק באלה של ההורים וביקשתי לא לפגוע במ"פ שלא הבינה את המצב לאשורו.

עוד שבוע

ניווט מנוהל.

היינו אמורים לצלם ניווט בהרי גורל אבל תנאי מזג האוויר לא אפשרו. החמסניים בעיצומם. רותם עשתה מאמצים גדולים ולבסוף יצא הקורס לניווט מנוהל באזור נחשון.

הפעם לקחתי רכב הפקה שנהיה יותר חופשיים בתנועה.

הניווט עבר ללא ברבורים מיותרים. פה ושם היתה טעות קלה. בשדות החקלאיים עובדים תאילנדים שאי אפשר לשאול אותם את הכיוון כמו את הבדווים בדרום. שוב ויכוח נוקב עם הצלם. אני מתעקשת לחזור לצריפין עם הבנות, כדי לראיין אותן בחדרים. הצלם מתנגד ובסוף מסכים.

העובדה שהפעם שכרתי רכב להפקה סייעה מאוד, ונתנה לנו חופש פעולה. אני חושבת שהבנות כבר התרגלו לנוכחותנו למרות שיש כמה מביניהן המקנאות, וחושבות שאנו מצלמים כמה מהן יותר.

עוד שבוע

רציתי לצלם את ליל הסדר בבסיס. פניות חוזרות ונישנות דרך דובר צה"ל לרב הראשי של צה"ל נענו בשלילה והחלטתי שלפחות נצלם את ההכנות ואת הרגשת ה"עצב של בנות להישאר חג בבסיס".

קשה למצוא צוות צילום לערב החג ועוד יותר קשה היה לשכנע את דובר צה"ל שעלינו לצלם, כי גם המש"קים שלו יוצאים הביתה. אחרי ויכוחים מרובים הצלחתי.

גם אני צריכה לבשל ליל ליל הסדר למרות שהסדר השנה אצל אחותי.

הבסיס היה כבר כמעט ריק, כי כל הטירוניות והמ"כיות יצאו הביתה. רק קורס קצינות יח"ש נשאר בבסיס. לבנות היה דווקא מורל גבוה. למרות שהן מתלוננות על ריבוי עבודות הבסיס שהן עושות כאן. העיקרון שהן נשארות להגן "לא הויז" להן במיוחד. הן ערכו את שולחן הסדר בחדר האוכל. ההורים של נטע שלחו י"ן, נועה יצאה לפגוש את ההורים שלה שהגיעו לביקור. היא יצאה בפקודה כי היה לה לא נעים שכולן נשארות והיא יוצאת.

חורנו הביתה בערך בשעה שלוש. הייתי סתוטה מכל המתח של לוח הזמנים והקצינה מדובר צה"ל שכל חצי שעה דיווחה למשרד שאנחנו לא עומדים בלוי". למולי עוף מתבשל מהר, הספקתי להכניס שני עופות לתנור וקצת לישון לפני הסדר.

גרפיטי באדום בקורס הקצינות - מזכרת מקורס 41

בבית הקברות בעפולה עם המשפחה של כרובי.

6-5 במאי 1998

ירדתי לשיזפון עם נציג של דובר צה"ל כדי להבין את הלוגיסטיקה בשטח ולתכנן את ימי הצילום לכל התקופה. התנאים של הבנות הרבה יותר טובים. רק שש צוערות בהדר. למרות החום הנורא בחוץ קריר, כי יש להן מזוגים בחדרים. באופן כללי מרגישים כבר קצת ציפיות הומר של הבנות וקוצר רוח של אחת כלפי השנייה.

14-12 במאי 1998 - שלושה ימי צילום רצופים

הצוות יורד בטיסה, ויוסי הנהג מוריד את האוכל, וחלק מהציוד. קיבלנו את חדרי האירוח של הבסיס. חדר אחד לי, לשירי, עוזרת ההפקה החדשה שלי, ולבנות של דובר צה"ל. חדר שני לצלם ולעוזר צלם, למקליט וליוסי הנהג. שירי ואני עובדות יחד מצוין.

היום הראשון עבר היטב. היה לנו ממש פוקס. תרגיל אב"ך שאחריו נפלנו על קטע דוקומנטרי. הבנות לא עזרו כל כך אחת לשנייה. הסגל הגיב ועשה להן תרגיל אוהל - תיוזו שהכריח אותן לעבוד יחד. בסוף היה להן דיון פנימי והן ביקשו שלא נצלם.

היום השני בשיזפון, 33 מעלות צלזיוס

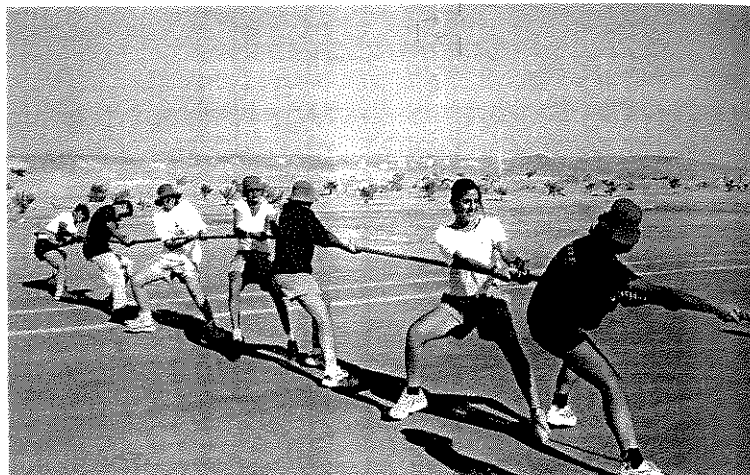
חם. צילמנו מסדר בוקר וכמה ריאיונות. עשינו הפסקת צהרים. אחר הצהרים יש מטווח במאמץ. בסוף זה בוטל, כי הבנות לא ישנו מספיק ונרדמו בתדרוך. אני די מתוסכלת, כי מה אפשר לעשות עם הומרים שכאלה. תורנו לפלוגה. איתן מסרב לצלם את מסיבת ל"ג בעומר כי עבד כבר המון שעות. שירי ואני עושות זאת עם מצלמת ה-Hi8. כולל תרגולת הקפצת לילה. בלילה דיברתי עם דן בני בטלפון לחו"ל וכתמיד הוא נתן לי חיווקים ועצות איך ומה לצלם מחר. מזלי שאני יכולה להתיעץ אתו.

20 במאי 1998 - מטווח מק"כ

אחותי מקבלת היום קתדרה באוניברסיטה. אני מתלבטת כי יום הצילום נקבע ואי אפשר לשנות. הפעם אני לא מוכנה לוותר על השתתפות ביום שמחתה של אחותי. שולחת את הצוות בלעדי. מביאה אותם לטיסה ומוסרת תוכנית צילומים מפורטת. זה קצת קשה לי.

28-27 במאי 1998

אנו שוב יורדים ליומיים לשיזפון, החום כבד. איתן יורד רק ליום ועודד העוזר צלם יצלם ביום למחרת. שבוע התרחשויות חשוב בקורס. קורס נגמ"שים למחלקת הדרכה, תרגיל עזה למחלקת מבצעים, ובין זה לזה ת"ס תס"ח, הדחות, ומטווח מא"ג עליו מפקדת נועה פיינגולד. שני ימי צילום קשים ביותר. שוב הצלם פועל בלי להקשיב לבקשותי ומסבך אותי. הדו"ח של נציג דובר צה"ל על התנהגותו גורם להפסקת הצילומים. הוא עצמו נסע לצלם במונגוליה סרט שהתחייב עליו מזמן. עוברים עלי שבועיים קשים. אני לא יודעת איך אסיים את הסרט. כשאיתן חוזר אני מודיעה לו שלא יוכל להמשיך לצלם ושאני מסיימת את הסרט בלעדי.

יום ספורט בקורס - משיכת חבל

מטווח עוזי

הצלם לא יכול להיות במטווח כי יש לו התחייבות אחרת הוא מבקש ממני לא לצלם את המטווח גם אם זה חשוב. אני מקשיבה. זהו המטווח היחיד שנשאר בבה"ד 12 ואנו חייבים מטווח עבור הסרט.

כל בקשותי שישנה את התוכנית שלו לא עוזרות, הוא לא מוכן אפילו להמליץ על מחליף. השעה כבר 20:00 ועדיין אין לי צלם. בסופו של דבר הסכים טלי גודר לצאת אתנו והצלם התרגו עלי.

מסע סיכה וסיום בה"ד 12

06:15. אנחנו נפגשים עם הקורס ביער ירושלים למסע מזורז - מסע סיכה. אפריל. יום מקסים. קצת חם אבל בסדר. אני מנסה לברר מי מהבנות הולכת להיבחר להניכה למופת ומתברר לי שזו הגר פרץ, בחורה שדווקא לא התבלטה בעין המצלמה.

מתברר כי כדי למנוע תחרות בין הראויות, מישהי מהח"ר (נרמה לי שקרן לייזר), זרקה לאוויר שם וכולן החליטו שהיא תוכתר. רותם הסכימה לדחות בחצי שעה את שיחת הסיכום הפלוגתית. לקחתי את הצוות לאכול ברמלה. מה הייתי עושה בלי רותם שמבינה גם את הלחצים שלי עם הצוות ומתחשבת בי? היא באמת עוזרת לי בצורה יוצאת מהכלל. מסדר סיכה הוא מסדר חצי קורס. אף בת לא עפה או הודחה, חוץ מהשתיים שחתמו ויתור. המסדר נערך בלילה לאור לפידים, ומפקדת הבסיס אל"מ סווי יוגב דיברה ממש יפה על חשיבות הסיכה. זה היה רגע מרגש. הבנות בכי מעט, בעיקר נועה ויפית שגוסעות לאשוויץ ליצג את הקורס ב"מצעד החיים".

שיזפון, 26 אפריל 1998

כעשוי זה תכלס. בסיס שריון באמצע הערבה, בלב ליבו של שום מקום. נותרו עוד 10 שבועות אבל אני יודעת שהזמן יטוס ואסור לפספס מאומה. השבוע צילמנו את טקס יום הזיכרון. שני צוותים: דן, איריס ושירלי בלטרון, שם היו רותם עם עוד עשר בנות מהקורס שהניחו זרי פרחים. אני ואיתן היינו

לא נעים אבל אין ברירה. הוא לא מקבל זאת בקלות. גם אני לא.

16 ביוני 1998

דן חזר מחו"ל ונכנס לצלם במקום איתן. אני מאושרת. פתאום אני תופסת שגם אם הוא לא מחזיק את המצלמה ביציבות של איתן, הוא קולט בעין הדרמטית שלו הרבה מאד ניואנסים שאיתן לא חש, כי הוא לא היה בצבא הזה של חילות השדה. דן היה חי"רניק. בגלל שהוא יותר צעיר וגם בגלל שהוא מכיר את המנטליות של המש"קיות, מתחילה להיות זרימה מואצת פתוחה וטובה יותר עם הצוערות.

צילמנו את קתג'ר אורית אדטו בצריפין וערכנו ריאיון עם הקצינה קרן. החום היה ממש בלתי נסבל.

שוב ירדנו לשיזפון. מעכשיו ועד סוף הקורס אנחנו מצלמים ללא הפסקה, עשרה ימים.

אני בלחץ אטומי. מה שלא נספיק עכשיו לא יהיה לנו בסרט. דן מתעקש לראיין את הבנות המרכזיות בסרט בכל מיני מצבים. ואני יודעת שזה חשוב אבל מפחדת שלא נספיק. הריאיונות מאפשרים לעמוד הרבה יותר לעומק על טיבן של הבנות ובעיותיהן.

הן מדברות על הברות, נשיות, מאמצים, תמיכה, יחסים, ציפיות, אכזבות וחרדות.

מה שבולט זה הלחץ לקראת השיבוצים, והסוף שהוא בעצם התחלה. יוצא לנו לצלם שיחות הכנה לקראת השיבוצים וחלק מהבנות פתאים לא רוצות שיצלמו אותן.

האם הן מאמינות בעין הרע?

27 ביוני 1998

אגו יורדים לשיזפון עם רכב ולא בטיסה. מספיקים לצלם קצת לילה בפלוגה.

שבוע אחרון, 40 מעלות בצל

אין לנו רגע מנוחה. אגו מתוויים על פני כל הבסיס.

הצוות די סחוט וקשה להיוזי אותו. אני משתדלת להיות קשובה ולעשות הפסקות צהרים כדי שנוכל להמשיך לתוך הלילה. מזל שהצוות הוא כולו של אנשים צעירים ומזל שהבאתי אוכל ממש טוב מהבית.

28 ביוני 1998

07:30 - ריאיון עם המ"פ רותם. 09:00 - ריאיון עם סיון ונטע.

10:15 תרומת דם.

התחלת שיחות הסיכום. אחר הצהריים יש משהו שנקרא מד"ס בריכה. כלומר שיעור מד"ס אחרון שהוא בעצם הרפיה בבריכה. אגו רצים שוב על פני כל הבסיס. השגנו עגלת סופר, עליה שמים את הציוד וזה מקל מאד אבל עדיין קשה.

דבר כזה עוד לא ראיתי: רגע של אינטימיות נשית. מתוך מדי ב' המשטשים את צורתו של הגוף, מגיחות בחזרות צעירות ורכות, בנות 19. הן מתקלחות קצת במבוכה בגלל ההשיפה של הגוף. נשמע רעש של טנקים העוברים על הדרך מעבר לגדר הבריכה. הטנקיסטים מאיטים או עוצרים לרגע למטרות תצפית. בעיני זוהי סיטואציה שנראית כאילו תוכננה על ידי תיאטרון האבסורד.

29 ביוני 1998

שיחת סיכום פלוגתית והודעה על המצטיינות. אני מאושרת כי של נגלר נבחרה במחלקת מבצעים, כלומר שכחתי נכון את אחת הגיבורות. אחר הצהריים הכנות קדחניות למסדר סגירת הפלוגה. צילמנו אצל המח"ט פגישה עם המצטיינות, מסיבת סיום עם קורס קציני שריון, ארוחת ערב חגיגת, שיחת סיכום עם המח"ט. עוד לילה ללא שינה.

30 ביוני 1998 - יום אחרון בשיזפון

מסדר סגירת הפלוגה עם הרס"ג שרון מלכה. הרגע הכי דוקומנטרי בסרט. שרון הוא אימת הבנות ולוקח את עצמו ואת תפקיד רס"ג המשמעת בשיא הרצינות. הבנות התכוננו במרץ רב, צבעו ארוניות, קרצפו את החדרים החלונות והנשקים.

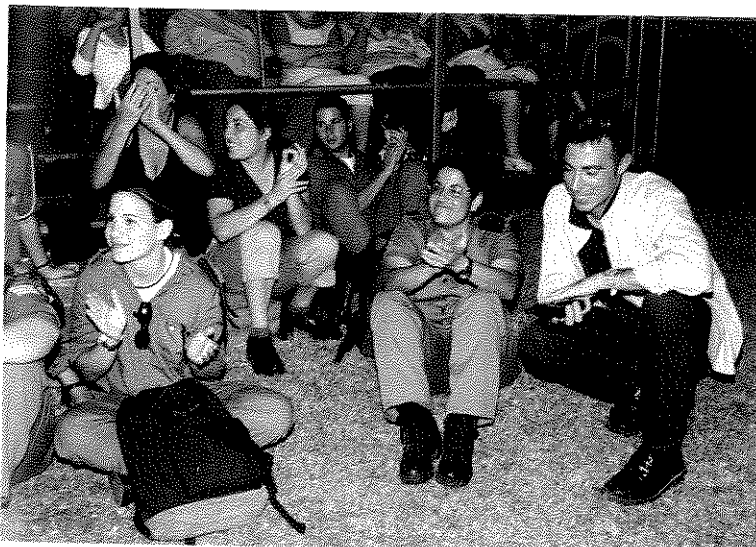
שרון שמח שאנו מתעדים את המסדר, והסכים שנשים עליו מיקרופון. בהתחלה נראו הבנות מפוחדות, מחכות מתוחות שיעבור בלי להעיר יותר מדי. רק בחדר האחרון, פתאים, מתוך פחד מהול בעייפות של שתי יממות ללא שינה, התפרצה טל נגלר בצחוק וכל החדר אחריה נדבק בהתקפה עד דמעות. זה היה מביך לכולם. לא היתה אפשרות להפסיק את הצחוק.

בסוף שרון ביקש מהצוות לצאת מהחדר, סגר את הדלת והתחיל לצעוק על הבנות שיהיו איתן לשיזפון אחרי טקס הסיום. הוא רק שכח שיש עליו מיקרופון ושגם מבעד לדלת סגורה המצלמה קלטה אותו.

מסיבת קרייקי של גדוד קורס קציני שריון יחד עם קורס קצינות יח"ש. התפרקות אמיתית, רק שהבנות לא מתייחסות כלל לבנים. כל אחד רקד לבד, עד שלבסוף הבנים התפשטו וקפצו עם תחמושים לבריכה והבנות הלכו בשאט נפש.

כל קבוצה, למרות המוסיקה, נשארה מוקפת בחומה של עצמה - בתוויות שלה ובשמחת הסיום. פעם ראשונה בחיי אני רואה מפגש של נשים וגברים צעירים כאשר המשיכה בין המינים קטנה הרבה יותר מההזדהות שלהם עם הקבוצה עמה עברו יחד ארבעה חודשים.

בזמן שלי נדמה לי שנוכחות קורס של בנים היתה משפיעה יותר על הבנות. ב-9 הבנות עזבו את הבריכה ומהרו למסיבת סיום שלהן עם הסגל,

דן קציר והמ"פ רותם (לידו)

הבנות במסדר הסיום בלטרון

לשירות דיסטנס.

לא הרשו לנו לצלם, אך המסיבה צולמה במצלמת הבנות.

1 ביולי 1998, 05.00

בוקר לאחר לילה ללא שינה. עזיבת שיזפון. כולם מותשים. אנו חוזרים צפונה עם הקורס באוטובוסים. לא לכולם יש מקומות ישיבה. הבנות נרדמות על רצפת האוטובוס. הגענו ללטרון אחרי 5 שעות נסיעה. הצוות חוץ מדן התחלף, ומיד החלו השיבוצים. אני עיפה עד אין גבול אך למזלי יש לי עוד קצת אדרנלין. כמעט כל הבנות בוכות משמחה או אכזבה. רגע דרמטי. הכי מפתיע שטל נגלר המצטיינת, למרות שקיבלה הצבה מצוינת, בכתה כי פתאום קלטה שהיא ושתי החברות הטובות שלה תיפרדנה לאחר הקורס.

אחר כך אנו יוצאים אתן לקניון בירושלים, ומשם לאכסנית נוער בהרים כדי לראיין את נועה בלילה. בהצעות הודעתי שהייתם לחזור הביתה לישון לקראת הצילומים של מחר - שיהיו קשים.

2 ביולי 1998 - היום האחרון

מהבוקר בשעה 07:00 דן מראיין את אפרת, טל, סיון ונטע. אני הגעתי רק בשעה 10 עם הצוות השני.

מסדר הסיום עובר בהצלחה. הצילומים נעשו על ידי שני צוותים ושלוש מצלמות: מצלמה אחת עם דן, רביד ועודד קירמה שמכירים את הבנות וההורים. מצלמה שנייה עם גילי אצלן, תולי ואני על הבמה, וקציל בעלי עם ה-DV מלמעלה על הבמה.

האם החמצנו משהו למרות כל המצלמות? כמובן. את ההורים של סיון. את אבא של נטע בוקסר מתרגש. את רותם גותנת את סיבת המ"מ שלה לסיון שתהיה הסגנית שלה בשריון.

כולם מתרגשים. הבנות, החברים, ההורים. בשבילי זה סיום הצילומים. אני נפעמת במיוחד לראות את הבנות מקבלות את הדרגות לצד הבנים של קורס קציני שריון. כמובן הן עדיין לא לוחמות אבל מאז שאני קיבלתי סיכה ודרגה עברו שנות דור והנשים התקדמו. הן יותר מודעות לנשיות שלהן ולמה שכן רוצות להיות.

היום אני יכולה להעריך ולהתחבר עם הנחישות וההליכה אל המטרה שלהן מבלי לוותר. אצלי זה היה קצת אחרת.

אני מזמינה את הצוות לארוחה הטיגית במסעדה לסיום ההפקה. למרות העייפות והעובדה שאנחנו מזיעים, כולנו בהתרוממות רוח. מרגישים שהרווחנו את השמפניה (אף אחד לא שותה אלכוהול. קצת בירה וזהו). עשינו את זה. בפעם הראשונה שצוות ובראשו אשה תיעד בשיטתיות קורס קצינות שדה.

18 שבועות ומתוכם 32 ימי צילום

10 באוגוסט 1998 - להתחיל מהתחלה

הקורס נגמר. החלק הקשה פיזית מאחורי. אני מתחילה להתנפל על החומרים. מגלה שזה חומר ענק. 120 שעות מצולמות.

איך מתמודדים עם זה?

קודם כל עושים "לוגינג" לכל החומר, כלומר - רישום של כל שוט ותיאור התמונה לפי רצף זמן בתוספת הריאליזם. כל קלטת שהיא בערך 35

דקות הופכת ל-15 עמודים בהדפסה.

התחלת הלוגינג נעשתה כבר במהלך הצילומים, אבל נשאר יותר מחצי בינתיים אני מתחילה להסתכל על החומר וללמוד. נתקפת ביאוש.

20 באוגוסט 1998

אוגוסט עובר עלי בייאוש, אולי בגלל האנטי קליימקס או החום. אני לא יודעת איך להתמודד עם כל כך הרבה חומר. דן עוזר לי. הוא פשוט קורא אותי לסדר ומזהיר אותי לא לחשוב שיש נוסחת קסם וש אפשר לעבד כמות כזו של חומר בחמש דקות.

קחי את הזמן אמא, הוא אומר לי. תלמדי את החומר. החיפזון מהשטן. כמו תמיד אני מבינה בדרך הקשה שמציאת עורכת לא תהיה משימה קלה, ושדן צדק. אם אדע מה אני רוצה, הכל יהיה פשוט וממוקד. זו לי הפעם הראשונה שאני עושה סרט בהיקף כזה, וצריך להתמודד עם החומרים לפי מה שהם מכתביים. 120 שעות שצריך לעשות מהן סרט באורך של שעה. לכמה שעות אצליח לרדת? ל-6-5 שעות של סצנות, ואז אצטרך מחדש לחשוב על המבנה ועל התסריט, ולעשות עריכה מחודשת. אבל זה יהיה הרבה יותר קל.

5 בספטמבר 1998

שירי שהיתה עוזרת הפקה שלי בשיזפון חזרה מחו"ל היא מוכנה לעבוד אתי על החומר ולעשות סימון קטעים ורשימות דגימה, כלומר בחירה ראשונית של קטעי הצילום הטובים לעריכה. היום התחלנו. הספקנו לעבור על 3 קלטות, זה נמשך שעותיים.

15 בספטמבר 1998

שירי ואני מתקדמות. המליצו בפני על סטפני אברמוביץ' משנה ב' בקולנוע כעורכת. היא מסכימה, אני שמחה שמצאתי אשה צעירה ששירתה בצבא ומתלהבת מהחומר ומהפרויקט.

נתחיל במרץ אחרי התגים. בינתיים עשינו עבודת ניסיון וערכנו את התחלת הקורס. היום הראשון הלך לנו יפה מאד. עקרון העריכה שבתרתי זה עריכה של סצינות שאת הסדר שלהן אקבע אחרי שאסיים סבב ראשון של

ארגון החומרים.

קצ'ול בעלי מחזק אותי ואומר שעלי להתקדם עם העשייה ושמצא כסף בהמשך.

ברגע האחרון אני מגישה בקשה להשתתף ב-PITCHING, בפורום מיוחד במסגרת פסטיבל דוק-אביב שיתקיים באפריל. מוגשות כ-80 הצעות ורק 12 תתקבלנה. המטרה: להציג עבודות בשלבי עשייה בפני נציגים של טלוויזיות זרות.

10 בפברואר 1999 - חופשת סמסטר

אני עובדת במרץ עם סטפני על העריכה - 20 שעות בשבוע. לא הרבה, אבל אנו מתקדמות כל הזמן.

3 במרס 1999

ההצעה שלי בין ה-12 שהתקבלו לפיטצינג. מקבלים 7 דקות להצגת-מכירת הפרויקט, כולל הצגת פרומו ואז יש דיון ושאלות של הנציגים בנושא. הסרט - עוד 13 דקות. עוד לא השתתפתי במסגרת שכזאת וחייבים להתכונן.

10 באפריל 1999

ההכנות לפיטצינג בעיצומן. הכנתי לי קסטת עם הטקסט באנגלית ואני מקשיבה לה בדרך לבית ברל כל יום. אני חייבת לדבר חופשי, קולח, מתלהב, וטבעי.

דן חזר מחו"ל. הוא היה בפסטיבלים בארצות הברית והוא מכין לי גם הצעה מקוצרת עם תמונות עבור חברי הפיטצינג. הוא גם עוזר לי לחדד את ה"פרונטציה". הוא יעלה אתי לבמה.

האולם של מפעל הפיס ליד הסינמטק מלא. דן עולה אתי ויש לי ביטחון. ה-PITCHING שלי מצליח מאד. אני שמחה אך עדיין לא ברור מה ייצא מזה. מה ששימח זה שניק פרייור מה-B.B.C התלהב והבטיח לעזור לי. מפיק יהודי צרפתי מוכן לנסות להשיג קר-פרודוקציה בצרפת.

5 ביולי 1999

סיימתי את העריכה הראשונית. אני מראה לדן את החומרים ואנחנו מבינים שיש לנו כמה "לקונות", דהיינו, יש צורך לעשות השלמות. חסר לנו חומר של שיגרת החיים בבה"ד 12. חסרים ריאיונות עם הבנות בבה"ד 12. עברה שנה מאז סיום הקורס. חלק מהבנות שינו תפקיד ועומדות להשתחרר.

מחליטה לעשות ימי השלמה.

מי שעוזרת לי כל הזמן זו המ"פ לשעבר רותם. שוב אני עוברת את כל הפרוצדורה של דובר צה"ל: אישורים, סיוורים מקדימים, מפקדת בה"ד 12. אל"מ סוזי יוגב עוזרת לי. אנו קובעים שלושה ימי צילום. שניים בבה"ד 12 ואחד בסירים.

30 ביולי 1999

דן נוסע. יום קשה בשבילי.

3 בספטמבר 1999

התסריט מתקדם. יש לבטים מחדש איך לבנות את הסרט. כמה גיבורות. מי המספר. מהי נקודת המבט. כל הזמן קיוויתי שסיוון תהיה המספרת, כי היא כתבה יומן

5 באוקטובר 1998

חזרנו, קצ'ול ואנוכי, הביתה משבועיים חופשה בצרפת. מצבה של רינה, המותי, קשה. אני עובדת עם סטפני במרץ, ובמקביל עם שירי. חרדת הקודש השוררת בחדר העריכה היא דבר ממש נפלא. ובמיוחד כשמרגישים שמצליחים ליצור, להעמיד סצינות שיש בהן חיים, הומור, פיסות אמת שנותנות הרגשה של אותנטיות.

26 באוקטובר 1998

רינה המותי נפטרה. זה שוק לכולנו. אנחנו יושבים "שבעה". חוויה קשה ועמוקה. אהבתי אותה והיא נעלמה לה בשקט. עכשיו שנינו יתומים, גם קצ'ול וגם אני.

אני צריכה לעבור צינתור בעוד שבוע. נדמה לי שהמאמץ של סוף שיזפון השפיע עלי.

3 בנובמבר 1998

הכל עבר בשלום. לא מצאו אצלי מאומה. דן חזר מחו"ל. אני חוזרת לעבודה.

8 בדצמבר 1998

בעוד שבוע שירי נוסעת לחו"ל ועד אז נסיים את מיפוי החומרים וסימונם.

20 בינואר 1999

מגיע מכתב מהקרן החדשה לקולנוע וטלוויזיה בנוסח "לצערנו". התיק השמן של "לצערנו" מתעבה ואילו התיק הצנוע של "לשמחתנו", עומד יתום. הקרן לא בחרה לתמוך בסרט שלי. אני מתעצבנת גוראות. לוקח לי שבוע להתאושש. אני בטוחה שיש לי חומרים ייחודיים.

חצות מצלם בשטח בתרגיל רב חילי

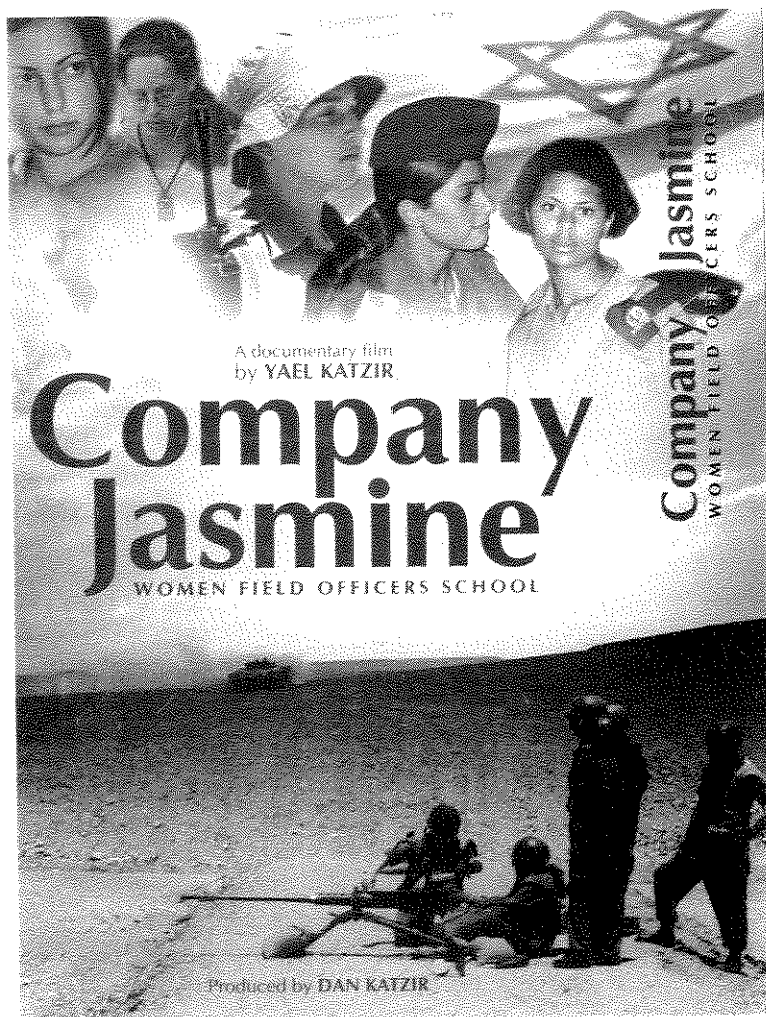
4 בפברואר 2000

גדעון גנני, ראש הקרן לעידוד הפקות מקור בכבלים, מבקש לראות לאן הגעתי. הוא מוזמן לשבוע הבא. הוספנו עוד משמרת כדי שנוכל להראות לו "ראף קאט" של הכל.

12 בפברואר 2000

גנני וגיבה מנדלבלט מגיעים. לא הספקנו עד הסוף. השיבוצים וטקס הסיום לא בחומר. יש לנו כרגע רצף של הכל, יש חוש הומור, והאורך הוא 70 דקות, ועם הסיום עוד 6 דקות.

אני מצטערת שלא הספקנו לגמור. שונאת להראות משהו חלקי. גיבה דווקא נהנית. גדעון חושב שצריך לקצר את הכל ל-40 דקות. תוך כדי הצפייה הוא דיבר בטלפון, ולא היה לגמרי מרוכז. אני נלחצת קצת אבל חושבת שביקורת חשובה ביותר.

כרזת הסרט - קומפאני ג'סמין

יש לה כושר ביטוי מצויין. אבל כשעברתי על כל החומר אני מבינה שזה לא עבוד, כי היא מצולמת מעט מאד בבה"ד 12 וגם בגלל שהיא לא הטיפוס שחושף את עצמו. למרות שבכל פעם שדן בשטח הוא מצליח, כך נראה לי, לתקשר אתה יפה.

10 בספטמבר 1999

אני מבינה שני תסריטים. אחד מנקודת המבט של סיוון. השני - השתלשלות הקורס, וקולותיהן של הבנות.

22 באוקטובר 1999

שנת הלימודים מתחילה. אני בחצי שבתון - עובדת רק יומיים בשבוע וזאת כדי שאוכל לערוך את הסרט בצורה נכונה. לפחות שלוש משמרות בשבוע. רצוי להשאיר יום לענייני הפקה. אני מחפשת עורכת.

מאד משמעותי בעיני לעבוד עם אשה על סרט העוסק בנשים. מספר העורכות הטובות הוא קטן ואלה שאני רוצה אינן פנויות בחצי השנה הקרובה. אני בדילמה.

האינטנסיביות והאינטימיות בין עורך לבמאי הנן בעלות חשיבות ראשונה במעלה בתהליך העיצוב של סרט.

מתח יכול לשתק את אחד הצדדים. במאי עושה פחות סרטים מעורך, ואני לא רוצה להיכנס לחדר עריכה עם עורך שינסה לכפות עלי את גישתו מכיוון שעורך הרבה סרטים קודם.

לרבים מהעורכים יש פיוזים קצרים והם רוצים לערוך גם אם עדיין לא ברורה ממש התפישה.

30 באוקטובר 1999

אחרי לבטים רבים והתייעצויות, אני סוגרת מחוסר ברירה עם עורך גבר ולא אשה. זה ע, חבר של דן, שעשה דרך יפה בעריכה. יש לו קצב טוב הוא בוגר החוג לקולנוע. יש לי הרגשה טובה ואני מקווה שנצליח.

2 בנובמבר 1999

התחלנו לערוך. מתחילים מההתחלה. כמה מספיקים ביום? זה תלוי בשיטה. עשינו פתיח קצבי מהמם. אני מאושרת. דקה וחצי. לא רע.

20 בנובמבר 1999

אנחנו נכנסים למסגרת של עבודה. ע. לא מרגיש בנוח עם מה שערכת בבית ברל. הוא רוצה לראות את כל החומרים וזה מסרב לא מעט את העבודה. אני לוקחת בחורה שתדגום בלילות ומתוך זה אנו עורכים. לזכותו ייאמר שהוא מהיר קליטה.

15 בדצמבר 1999

אנחנו מתקדמים יפה. אני מקווה שאולי אספיק לפסטיבל דוק-אביב באפריל. העובדה שאני שולטת בחומר עוזרת, אבל כמות החומר ענקית.

21 בפברואר 2000

מה לא הסתדר לגנני לא ברור לי. גם לי יש המון התלבטויות. האם הסרט יובן בארץ ובחו"ל? למי שלא היה בצבא? האם הדברים מתבהרים רק מתוך הטקסטים של הבנות או צריך להוסיף קריינות? ואם להוסיף קריינות - אז של מי? שלי, כמי שעשתה את הסרט? אבל אני לא מצולמת! עם סתם קריין זה עלול להישמע כמו סרט תעמולה רוסי. החלום שלי היה שהסרט יספר את עצמו ללא קריינות חיצונית. מדברת עם דן בטלפון והוא חוזר ואומר שאין רע בקריין, אם זה נחוצ. אז מה אם הסרט הוא בעל אופי של "כתבה לעומק"? העיקר שיהיה ברור. הוא צודק אבל לא זה מה שרציתי.

14 במרס 2000

גמרנו גירסה חדשה. כיווצנו את הסרט ל-62 דקות. השינוי העיקרי הוא במבנה. הצגה ראשונית של הבנות משולבת בפתיחה. אני עדיין לא שלמה עם הדבר כי זה מהיר מדי ולא נקלט.

לקחתי עשרה ימים כדי להראות את הגירסה ולקבל "משובים"

הכי חשוב לי מה תגדנה הבנות. הן מגיעות לראות את הגירסה כל אחת בנפרד ויש להן ביקורת מעניינת במיוחד בשבילי. קודם כל חשוב להן איך הן נראות. יפית לא רוצה שיראו כמה היה לה קשה. אפרת רוצה שישמעו אותה מדברת יותר על "קריינות" ושלא יראו אותה בוכה בשיבוצים.

לטל לא אכפת. נועה נסעה לדרום אמריקה ואני חופשיה לגביה. סיוון מרוצה כי הכנסנו אותה גם כשהיא מדברת על נשיות ונושאים שלא אפייניים לה במיוחד. רותם באה כמעט כל שבוע ואני מתרשמת מההערות שלה כי היא תפסה את העניין ואת הבעייתיות של מבנה בהיר ומתחבר.

2 באפריל 2000

בעיה מהותית: האם להוסיף מוסיקה לסרט או להשאיר את המוסיקות האותנטיות העולות מתוך המצבים - הבנות שרות, שומעות רדיו או תקליטור. זהו נושא עקרוני אבל המשמעות שלו גם כספית.

הדבר היקר ביותר הן זכויות על מוסיקה ישראלית.

הבעיה הגדולה ביותר: מה יהיה השם הסופי של הסרט.

התחלתי עם "להיות קצינה" בדיאלוג עם הסרט "להיות קצין". אחר כך חשבתי לקרוא לסרט "פלוגת יסמין" קק"צ יח"ש 48 (קורס קצינות יחידות השדה 48). אני לא מרוצה מאף שם.

שם צריך לבטא מסר, לגרות למחשבה.

מתייעצת עם כל העולם: עם סופרים, עתונאים וקופירייטרים. בדרך כלל אני אשפית השמות והפעם זה ממש קשה לי.

מומינה את קצינת ת"ן ראשית, נציגת דובר צה"ל ומפקדת בית הספר לקצינות אלי הביתה - לראות את הגירסה לפני שאני שולחת לירושלים. הן מתרגשות ונותנות את ברכתן.

מכאן ועד קבלת הסרט לתחרות וולגין הדרך עוד ארוכה.

אפריל 2000

התקשרתי לשאול אם הסרט הגיע לירושלים. האחראי אומר לי שכן, אבל אל תצפי להרבה, כי "צבא" זה לא "אנ" בימינו. אני מתעצבנת על הגישה ואומרת לו: אבל נשים תמיד תהיינה "אנ". הוועדה בירושלים תמין את הסרטים עד יוני. הוגשו 78 סרטים ורק 10-12 ייכנסו לתחרות, ואולי עוד 2-3 יוקרנו מחוץ לתחרות.

במוסף "הארץ" לפני יום העצמאות התפרסמה כתבת צבע עלי ועל הסרט, שכתבה אביבה לורי. לשמחתי תרגמו אותה גם ב"הארץ" באנגלית שיצא בשיתוף עם HERALD TRIBUNE. כתבה מפרגנת ותומכת. בו זמנית אני מתחילה להתעניין גם בנושא השיווק, כי עדיין לא ברור היכן הסרט ישודר. שולחת לערוץ 3, כי קודם כל אני מחויבת לכבלים. מתקשרת אין ספור פעמים: כן, הם קיבלו את הסרט אבל הם יתקשרו אלי, אך "גבעה 24 אינה עונה".

4 ביוני 2000

השבוע יודיעו מי התקבל לפסטיבל ירושלים. המתח עולה. כולם בוחשים. אני בלחץ גדול. דן מתקשר אלי מארצות הברית ומלחיץ אותי עוד יותר. השמועות מתחילות להתגלגל על סרטים שבטוח בפנים.

8 ביוני 2000

ע. ה, העורך, הספיק בחודש שהפסקנו לעבוד, לערוך עוד סרט המיועד לירושלים. נראה מי ומה יתקבלו.

13 ביוני 2000

ע. מתקשר להגיד לי שהסרט השני שערך התקבל. אני ברכב. יש לי הקרנת עבודות של הסטודנטים וקשה לי מאד להתרכז. עוברת את זה איך שהוא.

מחליטה להתקשר לירושלים ישירות. אחרי ההקרנה אני עושה זאת ונופלת על ליה ואן ליר מנהלת הפסטיבל, היא אומרת לי שהיום או מחר יחליטו ושהסרט שלי הוא בין אלה שצריך לקבל עליהם החלטה סופית. אני נרגעת רק קצת, כי זה אומר שלא אמרו עליו לא מוחלט. אמרתי לליה מה דעתי על הסרט והנושא. נראה מה יקרה.

15 ביוני 2000

אתמול בערב התקשרה ליה ואן ליר אישית להגיד לי שהסרט נכנס לתחרות וולגין. התרגשתי מאוד.

מיד התקשרתי לבשר לדן. הוא מגיע ב-18 בחודש וישתתף בעריכה הסופית. הוא מרוצה מאמא לרגע קט.

19 ביוני 2000

אתמול הגיע דן. הוא בג'ט לג. נדמה לי שע. לא מאושר מזה שדן יגיע לחדר העריכה, לי לא כל כך נוח שע. לא יוכל להקדיש את כל הזמן, כי הוא מחויב לשני פרויקטים.

23 ביוני 2000

שלושה ימים של סיוט בחדר העריכה. ע. לא מוכן לקבל שום הערה או הצעה של דן. אנרגיה שלילית נכנסת לחדר אחרי חודשים של עבודה טובה. אני לא נלחצת אבל לא יודעת מה לעשות. אנחנו לא מתקדמים.

25 ביוני 2000

לא ערכנו היום. ע. נפגש אתי לשיחה. הוא מתנה תנאי: או הוא או דן בחדר העריכה. אני לא משיבה לו תשובה ואומרת שאחשוב על כך עד המשמרת המתוכננת הבאה, מחרתיים. מצב רגשי טוען. ע. בטוח שעכשיו אני לא יכולה לסגת ואין מי שיעז להיכנס לפרויקט כזה גדול ללא שום טווח ביטחון.

30 ביוני 2000

לימור מצוינת. דן ואני יושבים בחדר. היא ודן מצאו שפה משותפת. היא עובדת מהר אבל כמו כל עורך רציני, ברגע שצריך לעשות שינוי היא רוצה לראות את החומרים האורגינליים. למזלי אני ממש שולטת ב-200 הקלטות והחלק הזה לפחות לא גוזל זמן מיותר.

הבמאית יעל קציר בטקס הקרנת הסרט בירושלים. חניכות קורס הקצינות יושבות על הדשא

2 ביולי 2000 - שבועיים להקרנה

אנחנו חייבים במוסיקה. מתיעצת עם דן אלמגור והוא מציע לי לפנות לנעמי שמר, לנורית הירש או לנחום היימן. אני פונה לכולם.

נעמי שמר צופה בגירסה שהגשתי למיון, מתלהבת וכותבת פזמון. במוצאי שבת היא מזמינה אותנו לביצוע של השיר בהופעה חיה שלה. דן ואני הולכים. ההופעה מרגשת אבל השיר "פלוגת יסמין" לא תופס אותי, כי הוא לא מבטא את מה שאני רוצה.

דן מרגיש כמוני. בדחילו אנו שואלים אותה אם ניתן לשנות משהו במילים או בלחן. היא לא מסכימה. אני בדילמה איומה. נעמי שמר הגדולה מכולן כתבה לי שיר אבל אני לא יכולה לחבר אותו לסרט שלי.

אני שולחת לה פרחים ומכתב התנצלות. אחר הצהריים הולכים דן ואני לנחום (נחצ'ה) היימן. יש לנו כימיה מיידית.

4 ביולי 2000

אני בלחץ אטומי. נחצ'ה מביא לנו דיסקטים, יותר קל לערוך עם מוסיקה וזה משנה באמת את כל ההרגשה. אני מספרת לו מה קרה עם נעמי שמר וכמה רע אני מרגישה. הוא אומר לי שאם שיר הנושא צריך לבטא את "המסר של הבימאית" - עלי לכתוב בעצמי את המילים.

איך ייצא ממני משהו בלחץ הזה? אני פשוט לא יודעת. נחצ'ה אומר לי שאלך לחדר ממול ואנסה לשרבט משהו, ופתאום כמו מכתב לאחות צעירה - אני כותבת מה שרצייתי כל הזמן להגיד לבנות בקורס. כך נולד השיר "אחותי". נחצ'ה אהב את המילים והלחן תוך יומיים. ב-6 ביולי ב-12 בלילה קבע הקלטה עם בתו סי היימן ונגנים.

בערב מגיעה המ"פ רותם ועוזרת לי להכין את הקלטות לאון ליון. כמו בשריון היא מדביקה מחדש מדבקות על הקופסאות ועל הקלטות, כך שלא יהיה בלבול. זו לא עבודה של תמש דקות כי המדובר הוא ב-200 קלטות. אין לי מילים להודות לה. אני בטוחה שזה יחסוך זמן ועצבים. היא עובדת שלוש שעות, מביאה לנו גלידה ונעלמת.

7 ביולי 2000

איברתי את מניין הימים כי הפסקתי לישון. הלחץ גובר. אני יודעת שהסרט משתפר אבל כדי שייגמר צריך עוד כל כך הרבה זמן ומחשבה, ואין השיר עם סי יצא מקסים, אבל עוד לא ברור היכן ישולב.

9 ביולי 2000 - שבוע להקרנה

דן מודיע לי שיש צורך בכמה צילומי השלמה. אני מתאמת עוד הצי יום צילום בבה"ד 12. גדי מהמט"ח בבית ברל מגיע לעזור, ואנו מתפשרים על

אני יודעת מה עלי לעשות ואני חוששת. כמובן שאבחר בדן. לא רק כי הוא הבן שלי אלא בגלל שהוא טוב.

איך אמצא עורך חדש בשתי דקות לסיום כשהמדובר הוא בחומר כולל של 120 שעות?

דן חושש גם הוא מעורך חדש. פתאום אני מהליטה שיש לי יממה וצריך לנסות מתקשרת לכל העולם. שולחת קלטות במוניות לכל מיני עורכות פנויות, אבל מי פנוי לפני פסטיבל ירושלים? כולם עובדים.

26 ביוני 2000

מגיעה בחורה בשם לימור פנחסוב. לא שמענו עליה. בוגרת ביי"ס לקולנוע בירושלים. צעירה, בהריון.

עבדה כבר עם כל הבימאים הידועים. היא פנויה כרגע. צופה בגירסה אצלנו. אנחנו מדברים על הצורך בשינויים. יש לה הצעות מצוינות. היא עובדת גם ב"עובדה", זאת אומרת שיש לה ניסיון בהבאת חומרים בזמן קצוב לקן הגמר. אנחנו סוגרים על מחר בבוקר.

אני מתקשרת לע. ואומרת לו שדן בא כדי לעזור לי ופרט לכך שהוא שותף מלא בסרט שלי, עכשיו זה הזמן לשיפורים. הוא מודיע נחרצות שלא יוכל לחזור לחדר העריכה ושהיה מוכן לשבת רק אתי. זה כואב לו וגם לי. דן חבר שלו אבל הוא לא יכול לעבוד אתו. אין ברירה. אני חייבת להגיע לקן הסיום לפי מה שאני מבינה.

27 ביוני 2000

בוקר חדש ועורכת חדשה, לימור. לא מקנאה בה אבל מתמלאת בהערכה על אומץ הלב לצלול למים עמוקים. היא פותחת את המחשב ומתחילה להתמודד עם החומר שלא בדיוק מסודר לפי הרגליה.

מצלמת ה-DV, כי אין לי אפשרות להשיג בטווח זמן כזה מצלמה אחרת.

14 ביולי 2000 - יומיים להקרנה

אין יום או לילה. לאוכל אין טעם מרוב עייפות. יש בעיות עם התרגום. אני נרתמת ואז דן אומר שזה עדיין לא טוב. חייבים לקצר כדי שיספיקו לקרוא. מעבירה לגיודי בדואר אלקטרוני שתעבור לפחות על השגיאות הגסות.

בינתיים חסרה מוסיקה. מביאים את צליל בירן לחדר העריכה שיכתוב מול התמונה, כי נחציה כבר בפסטיבל. אנחנו לא נוסעים לפתיחה כי הסרט עוד לא גמור. ב-JCS יש עוד אנשים שעובדים על הסרטים של הפסטיבל, אבל לא במצב כזה כמו שלנו. אצלם אלה ליטושים אחרונים. אצלנו זו תפירה. נשארו עד 3 בבוקר וכשהגענו הביתה בקושי הצלחתי להירדם לשעתיים.

15 ביולי 2000

סוף השבוע הכי מטורף בחיי.

דן מחפש עוד מוסיקה לקטעים שלא עוטרו. אני בחדר און ליין.

בלי לימור לא היינו גומרים גירסת אוף ליין. דן היה מוכן עוד ועוד להתלבט ולנסות והיא בתמיכתי דחפה לסיים את מה שאפשר. הסרט התקצר ל-52 דקות. עכשיו הוא הרבה יותר אישי, הרבה יותר חד. והשיר - בהברקה של לימור, הוא על מסדר הסיים. במקום המוסיקה הצבאית עולה השיר "אחותי". סי היימן שרה נפלא והמוסיקה נוגעת.

דן ואני נשארים באולפן כל הלילה.

צריך להניח את הכתוביות, את רשימת הקרדיטים, להוריד את פס הקול ולהניח תרגום שהוא עדיין לא גמור.

16 ביולי 2000, 23:00

מלון הר ציון, ירושלים, לאחר ההקרנה.

ב-12:30 מניחים את הפסקול על הקלטת, וגם על קלטת נוספת עם תרגום קריא פחות, שיהיה איזה שהוא גיבוי. זה לוקח עוד שעה.

ב-13:30 סוף סוף יש לנו עותק הקרנה.

קצוץ מגיע מהבית עם בגדים לי ולדן. אין זמן. ב-14:30 קבענו לבדוק את הקלטת באוהל של ההקרנה בירושלים. קצוץ נהג. דן ואני צונחים חלל ונרדמים עד ירושלים. אין לי אפילו זמן להתרגש, לכתוב את הברכות והתודות לסוף הסרט.

אנחנו יורדים לאוהל. חושך בעיניים. המקרן לא עובד. צבע לבן הוא צבע חום. אני כמעט מאבדת שליטה. דורשת שמיד יחליפו את המכשיר או שיביאו מישהו שיתקן. אין מכשיר רזרבי. השעה 15:20.

מבטיחים לנו שהמתקן יגיע ב-17:00 בשעה 18:00 ההקרנה.

אנחנו חולכים למלון להתקלה ולהחליף בגדים. מתברר שקצוץ לא הביא לזין בגדים להקרנה.

השעה 16:00. אנחנו נוסעים בפקקים איומים לקניון. דן הקפדן נאלץ לקנות מכנסיים, חולצה, גרביים ו'קט ב-15 דקות.

ההכרזת הוא אבי ההמצאה. דן מתלבש בקניון ואנו מגיעים באיחור קל. לימור מגיעה ועוזרת להרגיע את הרוחות כי נראה שאין הרבה מה לעשות עם המקרן. אני מתפרצת על ליה ואן ליר בצעקות. בחוץ מסתובבים המון מוזמנים. לפחות מעודד שהאולם יהיה מלא.

אירית מהמט"ח בבית ברל פתחה שולחן מדהים, ומשפחת בוקסר, ההורים של נטע, בעלי יינות בראקו, הביאו שני ארגזי יין. מגיע שר התרבות מתן וילנאי, מגיעות הקצינות הבכירות וכמה חברי כנסת, כל הבנות של הקורס ורבים מההורים. אומרים לי שמכרו 150 כרטיסים. זה המון להקרנה דוקומנטרית. מגיע קורס קצינות יח"ש הנוכחי. דן ולימור יחד עם אליק מהמט"ח ממשיכים להילחם עם המקרן ואירית מנסה לגנוב זמן כדי לעזור לנו ומחלקת יין לכל המוזמנים.

חום כבד בחוץ. הצבעים במקרן קצת השתפרו. אין ברירה. נכנס חבר השופטים של התחרות, אני מרגישה רע בקשר לתנאי ההקרנה. לפחות האולם מתחיל להתמלא על גדותיו.

קורס הקצינות, לפי בקשת רותם, עובר לשבת על הדשא לפני השורה הראשונה. לפחות הקול נשמע בסדר.

ההקרנה עוברת חלק. הצופים צוחקים במקומות הנכונים. אני מתחילה להירגע.

סוף טוב. אני עולה להודות ומודה לכל מי שסייע, ויוצאות לי מהלב כל המילים החמות שמגיעות לבעלי קצוץ על שתמך בי לאורך כל הדרך. חבל לי שבתי תמרי נמצאת בארצות הברית ותגיע רק מחר, אבל יורי בעלה נמצא. הגעתי לקו הגמר ונציגי הפסטיבלים היהודים פנו אלי בבקשה להקרין את הסרט אצלם. זוהי המטרה הראשית של הסרט שלי.

בחוץ הבנות מהקורס, שנתיים לאחר שסיימו, ניגשות כל אחת בנפרד להגיד משהו חם. זה חשוב לי ביותר.

הקצינות של הקורס ממורמרות שכנציגת הסגל בחרתי ברותם ולא פתחתי בנפרד מסך גם להן. הן מתנפלות על רותם, ולבסוף אני נחלצת להגן עליה לא רק מפני הסגל שרובו כבר השתחרר אלא גם מפני האמהות שלהן שרצו שבנותיהן תונצחנה בסרט.

אני ערה לחלוטין למרות שזה יממות לא ישנתי.

אני יודעת שהסרט עוד לא נגמר אלא רק נולד ועכשיו יתחיל השלב הקשה ביותר של חיי - השיוק. אבל עד כאן יומן ההפקה.

* * *

מחר בבוקר אתעורר ליום חדש בפסטיבל ירושלים. ההקרנה שלי כבר מאחור.

נשארו כל התשלומים המעיקים שיפרסו לי אותם לאורך שנה.

בתוכי אני מרגישה טוב. הייתי חייבת לעשות את הסרט הזה: מתוך אהבה לארץ, מתוך הודהות ואמונה בנשים צעירות, מתוך רצון להנציח חוויה מעצבת וצורך להגיד שיש עוד ציונות ודור שמוכן להודהות עם עשייה למען הכלל. למי שזה לא נראה - שיחשוב אחרת.